

1- Halka Açık Ortaklık ve Halka Açılma Nedir?

Payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıklar, halka açık ortaklık olarak tanımlanır. Halka arz ise, daha geniş bir kavram olup sadece payların değil, tüm sermaye piyasası araçlarının (tahvil, varant, kira sertifikası v.s.) satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrı ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satışı ifade eder.

Diğer taraftan, payları halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıklar ortak sayısı 500'ün üzerinde olan ortaklıklardır. Halka açık anonim ortaklık olmanın en önemli sonucu Sermaye Piyasası Kanunu'na tabiiyet olup, halka açık anonim ortaklıklar, Sermaye Piyasası Mevzuatına ve Kurul kararlarına uymakla yükümlü hale gelirler.

Halka açılma, bir anonim ortaklığın (şirket, ortaklık) kaynak ihtiyacını karşılamada başvurduğu bir "Doğrudan Finansman" yöntemidir.

Şirketlerin paylarını halka arz etme şekli, farklı koşullara bağlı olarak değişebilmektedir. Şirketler, mevcut sermayeyi temsil eden paylarının bir kısmını ortak satışı şeklinde halka arz edebildiği gibi sermaye artırımı yoluna giderek mevcut ortakların rüçhan haklarını kısıtlamak suretiyle de halka arzı tercih edebilir veya her iki yöntemi birlikte uygulayabilir.

Eğer halka arz, halka kapalı bir anonim ortaklık tarafından ilk defa yapılırsa, bu "Halka Açılma" olarak ifade edilmektedir. Önceden paylarını halka arz etmiş ortaklıkların, paylarını tekrar halka arz etmelerine "İkincil Halka Arz" denilmektedir.

2- Sermaye Piyasası Kurulu Tarafından Paylara İlişkin İzahnamenin Onaylanması

Anonim ortaklıklarca halka arz olunacak paylara ilişkin izahnamenin Kurul tarafından onaylanması zorunludur. İzahname onayı amacıyla Kurul'a yapılan başvurular, izahnamenin ortaklığa ve halka arz olunacak paylara ve şirkete ilişkin, mevzuatta öngörülen bilgileri içerip içermediği söz konusu bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve Kurulca belirlenen izahname standartlarına göre eksiksiz olup olmadığı dikkate alınarak, kamunun aydınlatılması çerçevesinde incelenir. Ancak izahnamenin onaylanması, izahnamede yer alan bilgilerin doğru olduğunun Kurulca tekeffülü anlamına gelmez ve söz konusu paylara ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez.

İncelemeler sonucunda izahnamedeki açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa, gerekçe gösterilerek, başvuru konusu paylara ilişkin izahnamenin onaylanmasından imtina edilebilir.

İzahnamenin onaylanması, ihraç edilen payların Kurulca teminat altında olduğunu veya ihracın kalitesini göstermemektedir. Bu çerçevede, bir anonim ortaklığın ortağı olma kararı verilirken, payların riskleri ve getirisinin, payları ihraç eden ortaklığın mali durumunun, faaliyet yapısının, ortaklığın içinde bulunduğu sektörün, yatırım yapacak kişilerce değerlendirilip, analiz edilmesi ve izahnamenin bir bütün olarak incelenmesi gerekmektedir.

3- Şirketler Açısından Halka Arz'ın Avantajları

Şirketler açısından halka açılmanın başlıca avantajları aşağıda sayılmaktadır.

A- Yeni Finansman Kaynağı

Şirketler paylarını primli fiyatla halka arz ederek, alternatif finansman yöntemlerine göre daha düşük maliyetli ve uzun vadeli bir kaynak elde etmektedirler. Halka arzda nominal değer üzerinde pay satışı sonucu emisyon primi elde edilir. Halka arz borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklarda olduğu gibi şirketin belirli bir vadede faiz ve anapara ödemesini gerektirmez.

Ayrıca şirketler, halka açıldıktan ve payları Borsa İstanbul A.Ş.'de (Borsa) işlem görmeye başladıktan sonra da kredi kullanabilme, borç senedi ihraç edebilme imkanlarından yararlanmak suretiyle finansman ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir.

B- Likidite

Halka arz sonrasında halka arz edilen payların organize bir piyasada istenilen zamanda, piyasa arz ve talebine göre oluşan fiyatlardan alım ve satımına imkân sunularak mevcut ortaklara önemli bir likidite imkânı sağlanmaktadır.

C- Şirketlerin Tanıtımı

Şirketler halka arz sırasında izahname yayınlayarak ve reklamlarla kendi tanıtımlarını yapmaktadırlar. Payları Borsa'da işlem gören şirketler hakkındaki çeşitli bilgiler, kamunun aydınlatılma ilkesi ve sermaye piyasası mevzuatı kapsamında Kamuyu Aydınlatma Platformu başta olmak üzere, veri yayın kuruluşları, basın ve yayın kuruluşları ile diğer görsel yayın kuruluşları vasıtasıyla yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara ulaştırılmaktadır.

Söz konusu bilgi dağıtımı şirketlerin ve şirket ürünlerinin hem yurtiçinde hem de yurtdışında tanınmalarına yardımcı olmaktadır. Yaygın tanınmanın sağladığı avantaj çerçevesinde gerek yurtiçi ve gerekse yurtdışında yerleşik bulunan ve aynı sektörde faaliyet gösteren şirketlerle işbirliğine gidebilme, ortak girişim oluşturma ve benzeri konularda çalışmalar yapılabilmesi imkânı doğabilmektedir.

D- Kurumsallaşma

Ülkemizde faaliyette bulunan şirketlerin karakteristik özelliği aile şirketi niteliğine sahip olmalarıdır. Bu durum genellikle şirketin ömrünün kurucusu olan ya da yönetimde söz sahibi olan aile bireylerinin ömürleri ile sınırlı olmasını beraberinde getirebilmektedir.

Halka arz; şirketlere şeffaf olma, kamuyu doğru ve zamanında bilgilendirme, bağımsız dış denetim yaptırma, uluslararası muhasebe standartlarını uygulama sorumlulukları yüklediği için söz konusu şirketler tüketiciler, yatırımcılar ve kreditorler gözünde prestij ve güven kazanırlar.

Bu çerçevede halka açılan ve payları Borsa'da işlem gören şirketler, sermaye piyasası mevzuatı, uluslararası piyasalarla etkileşim, yabancı yatırımlar ve bilinçlenen yatırımcı etkileriyle birlikte kurumsal yönetim (corporate governance) süreçlerini hızlandırmakta ve profesyonel yönetim tekniklerine daha kısa sürede kavuşabilmektedirler.

E- İkincil Halka Arz ve Sermaye Artırım İmkânı

Şirketler, paylarını halka arz ettikten sonra ortaya çıkan kaynak gereksinimlerini mevcut ortaklarının rüçhan haklarını kısmen veya tamamen kısıtlamak suretiyle gerçekleştirecekleri "İkincil Halka Arz" yoluyla karşılayabilecekleri gibi yapacakları sermaye artırımını ile de karşılayabileceklerdir.

F- Diğer İmkanlar:

- Payların Borsa'ya kote edilmesi ve Borsa'da işlem görmesi durumunda firma değerinin ve pay fiyatının belirlenmesini temin eder.
- Şirketin prestijini artırır.
- Kayıtlı sermaye veya raf kayıt sisteminden yararlanılarak daha kolay ve düşük maliyetli sermaye artırımını imkânı elde edilir.
- Tahvil ve finansman bonusu gibi borçlanma araçları ihraçlarında halka açık şirketler açısından daha yüksek özkaynak hesaplaması yapılmasına olanak verir.

4- Halka Arz Fikrinin Şirketlerde Yarattığı Endişeler

Şirketler açısından halka açılma fikrinin yaratabileceği başlıca endişeler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Yeni bir otoritenin (Kurul) denetimi ve gözetimi altına girilmesi,
- Halka arz edilen paylara yeterli talep olmaması durumunun, yaratacağı itibar kaybı korkusu,
- Şirket payları için Borsa'da oluşacak fiyatın gerçekçi olmayabileceği düşüncesi,
- Halka arzdan sonra olması beklenen şeffaf yönetim gerekliliğinin yöneticilerde endişe uyandırması,
- Halka açılmanın maliyetleri artırabileceği düşüncesi,

5- Payları Borsa'da İşlem Gören Şirketlerin Yükümlülükleri Nelerdir?

A- Kamuyu Aydınlatma Yükümlülüğü

Kamuyu aydınlatma yükümlülüğü ile hedeflenen, yatırımcıların zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişini sağlamak amacıyla sermaye piyasası araçlarının değerini, fiyatını veya yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikteki bilgi, olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasının temin edilmesidir.

Borsa'da işlem gören sermaye piyasası araçlarının değerini ve yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyebilecek veya haklarını kullanmalarına yönelik önemli olay ve gelişmelerde kamuya açıklanacak özel durumlar ile bunların açıklanma esasları Kurul'un tebliğleri ile belirlenmiştir.

İçsel bilgi, sermaye piyasası araçlarının değerini, fiyatını veya yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyebilecek henüz kamuya açıklanmamış bilgi, olay ve gelişmelerdir. Sürekli bilgi ise içsel bilgi tanımını dışında kalan tüm bilgi, olay ve gelişmeleri ifade eder.

B- Mali Tablo ve Raporların Düzenlenmesi ve Kamuya Duyurulması

Payları Borsa'da işlem gören ortaklıklar, finansal tablolarının hazırlanmasında Kamu Gözetimi Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan uluslararası finansal raporlama standartlarını (TMS/TFRS) esas alırlar. Diğer taraftan, finansal raporlama ilke, usul ve esaslarının, açık ve anlaşılabilir hale gelmesini veya uygulama birliğinin sağlanmasını teminen, gerekli görülmesi halinde uygulamayı belirlemek üzere Kurulca da kararlar alınır.

Kurul'un muhasebe düzenlemeleri uyarınca veya uluslararası finansal raporlama standartlarına (UFRS) göre hazırladıkları yıllık ve ara dönem finansal tablolarını Kurul tarafından belirlenen süreler içerisinde Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ve ortaklıkların kendi internet sitelerinde de yayımlanması zorunludur.

C- Bağımsız Denetim Yükümlülüğü

Payları Borsa'da işlem gören ortaklıklar; yıllık finansal tabloları için sürekli, altı aylık ara dönem finansal tabloları için ise sınırlı bağımsız denetim yaptırmak zorundadırlar. Bağımsız denetim raporu finansal tablolarla birlikte kamuya açıklanır. Ayrıca, yıllık ve ara dönem yönetim kurulu faaliyet raporlarının da bağımsız denetimden geçirilmesi gerekmekte olup, yıllık ve ara dönem yönetim kurulu faaliyet raporunun bağımsız denetimi, faaliyet raporlarında yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığını kapsar.

D- İlişkili Taraf İşlemlerini Değerleme Yükümlülüğü

Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile ilişkili tarafları arasındaki varlık, hizmet veya yükümlülük transferleri işlemlerinde Kurulun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirtilen oranların aşılmasının öngörülmesi durumunda, işlem öncesinde, Kurulca esasları belirlenen kuruluşlara işlemin değerlendirilmesinin yaptırılması zorunludur.

E- Kurumsal Yönetime İlişkin Yükümlülük

Payları Borsa'da işlem gören şirketler yıllık faaliyet raporlarında; kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığına, uygulanmıyor ise buna ilişkin gerekçeli açıklamaya, bu ilkelere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarına ve gelecekte ortaklığın yönetim uygulamalarında söz konusu ilkeler çerçevesinde bir değişiklik yapma planının olup olmadığına ilişkin açıklamalara yer verir. Söz konusu açıklamalarda dönem içerisinde önemli bir değişiklik olması durumunda, ilgili değişikliğe ara dönem faaliyet raporlarında yer verilir.

6- Halka Arz Yöntemleri

Halka açılma kararı almış olan şirketler "Mevcut Payların Halka Arzı" (Ortak Satışı) ve "Sermaye Artırımı" (Yeni Pay İhracı Yoluyla Halka Arz) yöntemlerini izleyerek paylarını halka arz edebilecekleri gibi her iki yöntemde bir arada kullanılabilir.

A- Ortak Satışı (Mevcut Payların Halka Arzı)

Bu yöntemde, daha önceden ihraç edilmiş paylar, söz konusu paylara sahip gerçek ve tüzel kişilerce halka arz edilmektedir. Bu yöntemde şirket tarafından yeni pay ihraç edilmesi söz konusu değildir. Ortak satışı işleminin şirket açısından sonucu, ortak sayısının artması nedeniyle halka kapalı şirket statüsünden halka açık şirket statüsüne geçilmesidir. Bu yöntemde şirkete doğrudan bir kaynak girişi olmamaktadır. Sahip olduğu payları halka arz eden gerçek veya tüzel kişi açısından sonucu ise şirket sermayesindeki pay oranının azalması ve buna karşılık sahibi olduğu payların satışı nedeniyle belirli tutarlarda gelir elde etmesidir. Yöntemin diğer yöntemden ayırt edici özelliği, payların nominal değerinin üzerinde satışından sağlanan primin, paylarını halka satan ortağa ait olmasıdır.

B- Sermaye Artırımı (Yeni Pay İhracı Yöntemi)

Halka açık olmayan ortaklıklar, yapacakları sermaye artırımlarında, mevcut ortakların yeni pay alma haklarını kısmen veya tamamen kısıtlayarak paylarını halka arz edebilirler. Bu ortaklıkların sermayelerinin tamamının ödenmiş olması zorunludur. Bu yöntemin ortak satışı yöntemine göre şirket bakımından faydalı olan yanı, elde edilen satış hasılatının doğrudan şirkete ait olması ve şirketin bu hasılatı belirlediği finansman stratejisi çerçevesinde kullanabilme olanağına sahip olmasıdır.

7- Halka Arz Süreci

Halka açılmada genel olarak aşağıda yer verilen süreç izlenmektedir.

A- Ön Hazırlık

1- Esas Sözleşmenin Değiştirilmesi ve Genel Kurul Kararı

Paylarını halka arz etmek ve Borsa'da işlem görmesini sağlamak için karar alan şirket yönetim kurulu, öncelikle sermaye piyasası mevzuatına uyum sağlanması amacıyla esas sözleşme tadil tasarımlarını Kurul'a sunar. Şirket esas sözleşmesinde Borsa'da işlem görecekt payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı, ortakların haklarını kullanmalarını engelleyici hükümlerin olması durumunda bu hükümlerin esas sözleşmeden çıkarılması, ayrıca esas sözleşmenin diğer hükümlerinin sermaye piyasası mevzuatına uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Esas sözleşme değişikliklerine ilişkin olarak Kurul'un uygun görüşü alındıktan sonra söz konusu esas sözleşme değişiklikleri şirket genel kurulunun onayına sunulur.

2- Aracılık Sözleşmesinin İmzalanması

Halka arz başvurusu sırasında öncelikle halka arza aracılık yapmaya yetkili bir aracı kurumla sözleşme imzalanır. Halka arza yetkili aracı kurumların listesi Kurul'un internet sitesinde yer almaktadır. Aracılık sözleşmesi tek bir aracı kurumla olabileceği gibi halka arz tutarı arttıkça birden fazla aracı kurumun bulunduğu bir konsorsiyum ile de yapılabilir. Yapılacak sözleşmede aracı kurumların ve şirketlerin hak ve sorumluluklarının yanı sıra, bakiye yüklenimi olup olmayacağı, yüklenimin ne şekilde yapılacağı, halka arz yöntemi ve diğer esaslı unsurlara yer verilir.

3- Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim

Halka arz için başvuruda bulunan şirket, Kurul tarafından belirlenen yıllara ve ara dönemlere ilişkin finansal tablolarını sermaye piyasası mevzuatına uygun olarak hazırlamak ve bu finansal tablolar için yetkili bir bağımsız denetim kuruluşlarına bağımsız denetim yaptırmak zorundadır.

4- Halka Arz İzahnamesi

İçeriği Kurul tarafından belirlenen halka arz izahnamesinin başvuru sırasında Kurul'a iletilmesi zorunludur. İzahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir ya da birden fazla belge şeklinde hazırlanabilir. Birden fazla belgeden oluşan izahname ihraççı bilgi dokümanı, sermaye piyasası aracı notu ve özette teşekküldür. İhraççının ve varsa garantörün sermayesi, yönetimi ve faaliyetleri, finansal durumu ve karlılığı, ihraççının yönetim ve denetiminden sorumlu kişiler gibi bilgiler ihraççı bilgi dokümanında; ihraç edilecek veya borsada işlem görecektir sermaye piyasası aracının özellikleri, bunlara bağlı hak, yükümlülükler ve riskler ile halka arz ve borsada işlem görmeye ilişkin bilgiler sermaye piyasası aracı notunda; varsa garantöre, ihraççıya ve ihraç edilecek sermaye piyasası aracına ilişkin temel özellik ile riskler ve ihraççı bilgi dokümanı ile sermaye piyasası aracı notunda yer alan bilgilerden yararlanılmak suretiyle hazırlanan kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşan bilgiler ise özette yer alır. İzahnamenin tek belgeden oluşması durumunda, ihraççı bilgi dokümanında, sermaye piyasası aracı notunda ve özette yer alması gereken bilgilere aynı doküman içerisinde yer verilir.

B- Başvuru

Şirket tarafından gerekli evraklar hazırlandıktan sonra paylara ilişkin izahnamenin onaylanması amacıyla Kurul'a ve eşzamanlı olarak, Borsa'ya başvuruda bulunulur.

C- Yerinde İnceleme

Şirket'in halka arz ve Borsa'da işlem görme başvurusundaki eksik bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra, Şirket merkez ve üretim tesisleri Kurul ve Borsa uzmanlarınca ziyaret edilerek yerinde incelemelerde bulunulur.

D- Paylara İlişkin İzahnamenin Onaylanması

Kurul, izahnamede yer alan bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve Kurulca belirlenen standartlara göre eksiksiz olduğunun tespiti hâlinde izahnamenin onaylanmasına karar verir. Yapılan inceleme sırasında Kurul, ihraççıyı, ihraççının faaliyetlerini, halka arz edenin içinde bulunduğu durumu veya ihraç edilecek sermaye piyasası aracının niteliğini dikkate alarak ilave bilgilerin izahnamede yer almasını talep edebilir. Bu durumda izahnamenin tesliminden önce Kurulca talep edilen ilave bilgilerin izahnamede yer alması gerekir.

E- Payların Halka Arzı

Kurulca onaylanmış izahname, teslim alınmasını takiben on beş iş günü içerisinde ihraççının internet sitesinde, ihraççının KAP üyeliğinin bulunması durumunda KAP'ta ve varsa yetkili kuruluşun internet sitesinde ilan edilir. İzahnamenin nerede yayımlandığı hususu ilandan itibaren on iş günü içerisinde ticaret siciline tescil ve TTSG'de ilan edilir. Halka arza en erken, izahnamenin ve fiyat tespit raporunun yayımlanmasını takip eden üçüncü gün başlanabilir. Satış süresi iki iş gününden az, yirmi iş gününden fazla olmamak üzere ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından serbestçe belirlenir.

F- Satış Sonuçlarının Bildirilmesi ve Borsa'da İşlem Görme

Sermaye piyasası araçlarının satış süresinin sona erdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle sermaye piyasası araçlarını satın almak isteyen tüm yatırımcılara ilişkin olarak hazırlanan liste ile satış sonuçlarının ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından basılı olarak ve ayrıca elektronik ortamda saklanması ve korunması zorunludur. İlk halka arzlarda payların satıldığı gerçek ve/veya tüzel kişilerden ihraççı ile sermaye ve/veya yönetim bakımından ilişkili olanlar ile bu kişilerin satın aldıkları sermaye piyasası aracı miktar ve tutarını gösteren tablo bu fıkrafta yer alan esaslar çerçevesinde ayrıca tutulur ve Kurul ile Borsa'ya gönderilir.

8-İlk Halka Arzlarda Kullanılan Satış Yöntemleri

İlk halka arzlarda "Borsa'da Satış Yöntemi" ve "Talep Toplama Yöntemi" kullanılmaktadır.

A- Borsa'da Satış Yöntemi

"Borsa'da Satış" yöntemi Kurul'un onayı üzerine Borsa'nın ilgili düzenlemeleri çerçevesinde gerçekleştirilir. Borsa'da birincil piyasada halka arz yönteminin kullanılması için Borsa'ya başvurulması ve başvurunun Borsa Yönetim Kurulu'na kabulü gerekmektedir. Borsa'da halka arz, izahnamede belirtilen süre içinde gerçekleştirilir. Borsa'da halka arz talep toplama yöntemiyle de yapılabilir.

B- Talep Toplama Yöntemi

Talep toplama yönteminde yatırımcıların satışa sunulan paylara ilişkin talepleri toplanır ve bu taleplerin önceden belirlenen esaslar çerçevesinde değerlendirilmesi ile satışa sunulan paylar yatırımcılar arasında dağıtımına tabi tutulur. Talep toplama yoluyla satış yönteminde, yatırımcıların satışa sunulan sermaye piyasası araçlarına ilişkin talepleri talep formunun düzenlenmesi suretiyle toplanır ve satış işlemi talep toplandıktan sonra izahnamede belirlenen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. Yatırımcılar istedikleri takdirde, talep formunda satın almak istedikleri sermaye piyasası aracının miktarına ilişkin bir alt sınır belirleyebilirler.

Talep toplama yöntemiyle satış; sabit fiyatla talep toplama, fiyat teklifi alma yoluyla talep toplama ve fiyat aralığı yoluyla talep toplama olarak üçe ayrılır. Sabit fiyatla talep toplama, talepler kamuya duyurulmuş sabit bir fiyat çerçevesinde toplanır. Fiyat teklifi alma suretiyle talep toplama, sabit fiyatla talep toplama yönteminden farklı olarak ihraççı veya ortak tarafından asgari bir satış fiyatı belirlenir ve bunun üzerindeki fiyat teklifleri toplanır. Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminde bir taban ve tavan fiyat belirlenerek bu fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır. Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda tavan fiyat, taban fiyatın yüzde yirmi fazlasını aşmayacak şekilde belirlenir.

-Tahsislerin Belirlenmesi

Halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının izahnamede nitelikleri tanımlanan yatırımcı grupları arasında tahsis edilmesi suretiyle satışı mümkündür. Bu durumda, her bir yatırımcı grubu için yapılacak tahsisat oranlarına izahnamede ayrıntılı olarak yer verilir. Halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının nominal değerinin, en az yüzde onunun yurt içi bireysel yatırımcılara ve yüzde yirmisinin ise yurt içi kurumsal yatırımcılara tahsis edilmesi zorunludur. Talep toplama süresinin sonunda her bir

yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak kadar talep gelmiş olsun ya da olmasın, izahnamede esasları açıklanmış olmak koşuluyla, yurt içi bireysel ve yurt içi kurumsal yatırımcıların asgari tahsisat oranlarını azaltmamak üzere, yatırımcı grupları için belirlenen tahsisat oranlarında kaydırma yapılabilir.

9- Halka Arz'ın Maliyeti

Halka açılmanın şirketlere maliyetinin başlıca unsurlarını 5 başlık altında toplamak mümkündür:

A- Aracı Kurumlara Ödenen Ücretler:

İhraççı şirket, halka arz tutarının büyüklüğüne, verilen aracılık hizmetinin türüne göre değişen oranlarda, halka arzın toplam tutarı üzerinden halka arza liderlik eden aracı kurum ile varsa diğer konsorsiyum üyesi aracı kurumlara aracılık komisyonu ödemektedir. Söz konusu ücretler ihraççı kuruluş ile aracı kurum arasında yapılan aracılık sözleşmesi ile tespit edilmektedir.

B- Kurul'a Ödenen Ücretler:

Kurulca ihracına onay verilen ve satışı yapılacak olan payların ihraç değerinin binde ikisi (%0,2) tutarında Kurul ücreti ödenmektedir. Ancak payların ilk halka arzında, payların halka arz fiyatı ile nominal değeri arasındaki farka ilişkin kısmı için hesaplanan Kurul ücreti binde bir olarak uygulanır. Ayrıca, payların ilk halka arzında ortaklığın satışı yapılmayacak paylarının nominal değeri üzerinden binde iki tutarında Kurul ücreti alınır.

C- Borsa'ya Ödenen Ücretler:

Payları Ulusal Pazar'da işlem görmeye başlayan şirketlerden kotasyon ücreti, İkinci Ulusal Pazar'da işlem görmeye başlayan şirketlerden ise pazar kayıt ücreti alınmaktadır. Ulusal Pazar kotasyon ücreti, şirket sermayesinin nominal tutarının binde biridir (%0,1). İkinci Ulusal Pazar kayıt ücreti, şirket sermayesinin nominal tutarının binde biridir (%0,1).

D- MKK'ya Ödenen Ücretler:

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., halka açılan şirketlerden çıkarılmış/ödenmiş sermayenin binde biri (%0,1, 2.000 TL'den az, 50.000 TL'den çok olmamak şartıyla) tutarında üyelik giriş aidatı almaktadır. Payları Borsa İstanbul Gelişen İşletmeler Piyasasında (GİP) işlem gören ortaklıklar ile Kurul'un 03.06.2011 tarih ve 17 / 519 sayılı toplantısında belirlenen esaslar çerçevesinde payları Borsa İstanbul tarafından belirlenecek Pazar ve Platformda işlem görecektir ortaklıklar için üyelik giriş ücretleri ve alt ve üst limitleri 1 / 10 oranında uygulanır.

E- Diğer Maliyet Unsurları:

- Bağımsız denetim kuruluşuna bağımsız denetim raporları için ödenen ücretler,
- Yurtdışı ve yurtiçi tanıtım masrafları,
- Reklam vb. diğer masraflar.

10- Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP)

A- GİP'in Temel Amacı

GİP'in kuruluş amacı, Borsa kotasyon şartlarını taşıyamayan gelişme ve büyüme potansiyeline sahip şirketlerin sermaye piyasalarından fon sağlamak için ihraç edecekleri menkul kıymetlerin işlem görebileceği şeffaf ve düzenli bir ortam yaratmak ve piyasanın güven ve istikrar içerisinde, serbest rekabet koşulları altında, dürüstlük ve açıklık ilkeleri çerçevesinde faaliyette bulunmasını sağlamaktır.

B- GİP'in Temel Özellikleri

- Piyasa elektronik işlem platformu üzerinde Borsa bünyesinde ayrı bir piyasa olarak faaliyet göstermektedir.
- Platform yerli-yabancı tüm yatırımcılara açıktır.
- Kurulacak piyasanın işleyiş esaslarına ilişkin ayrıntılar, Borsa tarafından hazırlanan Gelişen İşletmeler Piyasası Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.
- Piyasa yapıcılık sistemi bulunmaktadır.

C- GİP'in İşleyişi

1. Şirket paylarına ilişkin izahname Kurul tarafından onaylanmaktadır.
2. GİP'e başvurunun, mevcut ortakların yeni pay alma haklarının kısmen veya tamamen kısıtlanması suretiyle sermaye artırımına ya da tahsisli sermaye artırımını sonucunda ihraç edilecek paylar için yapılmış olması gerekmektedir.
3. Gerekli hazırlıkların tamamlanmasında şirkete yardımcı olmakla ve başvuru tarihi itibarıyla şirketin Kurul ve Borsa düzenlemelerine uyumunu sağlamakla görevli bir "Piyasa Danışmanı"nın olması gerekmektedir.
4. Piyasa danışmanının şirkete ilişkin raporunun olumlu görüş içermesi ve payları işlem görecektir şirketin GİP'e giriş kriterlerini yerine getirmesi durumunda, şirketlerin payları GİP'te işlem görebilmektedir.

D- Piyasa Yapıcılar

Piyasa Yapıcı, sorumlu olduğu her sermaye piyasası aracı için çift taraflı alıŖ satıŖ kotasyonu vermekte ve bu kotasyonlar doğrultusunda işlem yapmaktadır. Piyasa yapıcı aracı kuruluşlar temelde fiyat sürekliliğini sağlamak, emir dengesizliklerini en aza indirmeye çalıŖmak, dürüst ve düzenli bir piyasanın oluşumunu sağlamakla görevlidirler.

E- GİP İçin Getirilen Başlıca Teşvikler:

GİP'in gelişimi ve şirketlerin bu piyasaya girişlerini kolaylaŖtırmak için çeşitli teşvikler öngörülmektedir. Bu teşvikleri normal halka arzlarında aranan Kurul ücreti ve kotasyon kriterlerinin hafifletilmesi ve Borsa'da işlem gören şirketlerin tabi olacakları sermaye piyasası mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerin azaltılması şeklinde iki ana başlık altında incelemek mümkündür.

1) Kotasyon kriterleri ile ilgili teşvikler

- Kotasyon şartı olarak karlılık, faaliyet süresi, sermaye veya piyasa değeri büyüklüğü gibi herhangi bir sayısal koşul aranmamaktadır.
- Paylara ilişkin izahnamenin onaylanması için sadece son yıla ait finansal tabloların bağımsız denetimden geçirilmesi yeterlidir. Ancak bağımsız denetime esas bilanço tarihinden itibaren sekiz buçuk ay geçmesi veya başvurunun 01.01-15.02 tarihleri arasında yapılmış olması halinde altı aylık ara dönem finansal tablolar ile bunlara ilişkin bağımsız denetim raporu ayrıca istenmektedir.

2) Yükümlülükler ile ilgili teşvikler

- GİP'te işlem gören şirketlerin sadece yılsonu finansal tablolarını bağımsız denetimden geçirmeleri zorunludur.
- Kurul ücreti ile Borsa tarafından alınan ücretlerde belli bir indirimle gidilmiştir.
- Şirketlerin pay halka arzlarına ilişkin olarak daha sade ve basit izahname formatları hazırlanmıştır.
-